

Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde Staj Yapan Öğrencilerin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Yolları

Ümit YURTOĞLU¹

Yrd. Doç Dr. Erol KAHRAMAN²

Bilim ve teknolojide hızlı bir ilerlemenin yaşandığı günümüz dünyasında meydana gelen değişimler ve yenilikler yeni iş sahalarını ortaya çıkarmaktadır. Bu değişim ve yeniliklere uyum sağlamış insan gücü ihtiyacı da her geçen gün artmaktadır. Bu gelişmelere ve yeniliklere uyum sağlayabilen nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi için etkin bir mesleki eğitimin gerekliliği şüphesiz kaçınılmazdır. Mesleki ve teknik eğitim genel anlamda; bireysel ve toplumsal yaşam için zorunlu olan belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi beceri ve pratik uygulama yeteneklerini kazandırarak bireyi zihinsel, duygusal, sosyal, ekonomik ve kişisel yönleriyle dengeli biçimde geliştirme sürecidir (Alkan, Doğan ve Sezgin, 1998, s. 3). Mesleki ve teknik eğitimin en önemli aşamalarından birisi 3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu ile öğrencilerin iş yaşamıyla tanışmasını sağlayan, okulda kazandıkları teorik bilgileri pratiğe dönüştürmeye imkan veren, ayrıca sorumluluk sahibi olma, kendine güven duyma, iletişim kurma, karar verme ve problem çözme becerilerini kazandıran staj eğitimidir.

3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu temel alınarak İşletmelerde Beceri Eğitimi adı altında Milli Eğitim Bakanlığınca çıkarılan yönetmeliğe göre yapılan eğitimde öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözüm yollarının oluşturulması araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

Araştırmanın evrenini; İstanbul ili Güngören ilçesinde mesleki ve teknik liselerde 3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanununa göre staj yapan, son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2014-2015 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Güngören ilçesinde son sınıfta staj yapmakta olan 253 öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplama aracı geliştirilirken İlknur Nayır'ın “Ticaret Meslek Lisesi Öğrencilerinin Staj Eğitiminden

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

² İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Beklentileri ve Staj Eğitimi Sırasında Karşılaştıkları Sorunlar” isimli yayınlanmamış yüksek lisans tezinden yararlanılmıştır. Veri toplama aracının birinci bölümde Mesleki ve Teknik Liselerde öğrenim gören ve mesleki eğitimlerini işletmelerde gerçekleştiren öğrencilerin kişisel bilgilerini içeren 9 soru bulunmaktadır. İkinci bölümünde öğrencilerin staj faaliyetlerinde karşılaştıkları sorunlarla ilgili 23 soru, üçüncü bölümünde ise karşılaşılan sorunlara ilişkin çözüm yollarının değerlendirilmesi ile ilgili 15 soru bulunmaktadır.

Veriler toplandıktan sonra SPSS programı ile analiz edilmiştir. Araştırmada karşılaşılan sorunların tespitine ilişkin kullanılan ölçeğin güvenilirlik analizi sonucu Cronbach’s Alpha değeri 0,795; çözüm yollarının tespitine ilişkin kullanılan ölçeğin Cronbach’s Alpha değeri ise 0,737 olarak bulunmuştur. İkili değişkenlere göre farklılıkları belirlemek amacıyla t-testi, üç ve daha fazla değişkenlere göre farklılıkları belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi, varyans analizlerinde bulunan farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla Tukey testi uygulanmıştır. Gruplar arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı $p < 0.05$ düzeyinde test edilmiştir.

Yapılan araştırmaya göre katılımcıların yaşadıkları sorunlara ve çözüm önerilerine ait ortalama puanlar hesaplanmıştır. Katılımcıların cevapları incelendiğinde staj faaliyetiyle ilgili çeşitli sorunlarla karşılaştıkları tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin sunulan çözüm önerilerini yüksek oranlarda destekledikleri ortaya çıkarılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin staj faaliyetinde karşılaştıkları sorunların cinsiyete, işyerinin kim tarafından bulunduğu, staj eğitimin kim tarafından verildiğine, çalışılan sektör gibi değişkenlere göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Fakat öğrencilerin işyerinde sorun yaşamaları üzerinde koordinatörlük faaliyetinde bulunan öğretmenin işyerine düzenli gelip gelmemesi yönünden herhangi bir farklılığın ortaya çıkmadığı görülmüştür.

Çalışma sonuçları incelendiğinde mesleki ve teknik eğitimde staj eğitimini düzenleyen 3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu’nun günümüz dünyasında okul, işletme ve öğrencilerin ihtiyaçlarına tam anlamıyla cevap veremediği ve bu kanunda yapılacak değişikliklerin mesleki ve teknik eğitime çok büyük katkıları olacağı ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: *Staj, mesleki eğitim, mesleki ve teknik liseler.*

Kaynakça

- Alkan, C., Doğan, H. ve Sezgin, İ. (1998). Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Gürol, M. (1997). Okul Sanayi İşbirliği. Ankara: Pegem Yayınları.
- MEB. Mesleki Eğitim Kanunu. <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/3.html>. [22.08.2014]
- Nayır, İ. (2006). Ticaret meslek lisesi öğrencilerinin staj eğitiminden beklentileri ve staj Eğitimi sırasında karşılaştıkları sorunlar. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Şimşek, A. (1999). Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitimin Yeniden Yapılandırılması. TÜSİAD, Yayın No: TÜSİAD-T/99-2/252.
- Türkiye İstatistik Kurumu [TİSK]. (1997). Türkiye’de ve Dünyada Mesleki Eğitim. TİSK İnceleme Yayını, No:20, Ankara.
- Yörük, S., Dikici, A. ve Uysal, A. (2002). Türkiye’de Bilgi Toplumu ve Mesleki Eğitim. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2, 299-312.